

15.02.2024

0-B/24/02/001

Urmas Kruuse
 Riigikogu maaelukomisjoni esimees
 EV Riigikogu
 Lossi plats 1a, Tallinn
 e-post: maaelu.ametnik@riigikogu.ee

Lugukeetud hr. Urmas Kruuse,

14.02.2024 Riigikogu maaelukomisjoni nõunik Merle Kruusimägi edastas DEPO DIY EE OÜ juhtkonnale e-kirja Teie nimelt, millega DEPO DIY EE OÜ (edaspidi ettevõte) esindaja on kutsutud osalema 20.02.2024 kl 14:00 toimuval maaelukomisjoni istungil, et arutada rahvaalgatuse pöördumises tõstatatud teemasid eesmärgiga keelustada lemmikloomade müük Eesti kauplustes.

Kuna saime antud kirja alles täna 15.02.2024, siis ei saa me kahjuks tagada ettevõtte poolt pädeva esindaja osalemist maaelukomisjoni istungil. Sooviksime väga osaleda sellel teemal toimuval kohtumisel ja oleksime tänulikud, kui sellistest kohtumistest saaks teada saada vähemalt 2 nädalat ette. Kuna meie esindaja ei saa osaleda 20.04.2024 toimuval kohtumisel, soovime kirjalikult esitada DEPO DIY EE OÜ seisukoha lemmikloomade kauplustes müügi keelustamise kohta.

Lemmikloomade pidamine on tundlik teema nii üksikute inimeste kui ka lastega perede jaoks. On teaduslikult töendatud, et lemmiklooma eest hoolitsemine parandab loomaomaniku vaimset tervist ning õpetab lastele empaatiavõimet, nõrkade eest hoolitsemise oskust ja vastutustunde võtmise oskust. Seetõttu on ilmselge, et inimesed soovivad võtta endale lemmikloomi, olenemata sellest, kas need on kauplustes saadaval või mitte.

Seda arvestades on selge, et lemmikloomade müügi keelustamine kauplustes võib kaasa tuua lemmikloomade ebasseadusliku aretamise ja kauplemise järsu kasvu. Lemmikloomade ebasseaduslik aretamine ja müük (st registreerimata ja kontrollimata farmides) toob kaasa lemmikloomade täiesti kontrollimatu kasvatamise ja müügi, mis suurendab geneetiliselt haigete loomade arvu. Selliste loomade ostjatel ei ole võimalik esitada müüja vastu nõudeid looma terviseseisundi ja päritolu kohta. Arvestades veterinaarteenuste kõrgeid hindu, on ilmselge, et mõned lemmikloomade omanikud ei

Esam sajēmuši Jūsu 14. februāra vēstuli, kurā aicināt DEPO DIY EE OÜ (turpmāk- Sabiedrība) pārstāvi 20.02.2024. ierasties uz tikšanos ar Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteju, lai apspriesti tēmu par iespējamo aizliegumu veikalos tirgot mājdžīvniekus.

Tā kā Jūsu vēstuli sajēmām tikai šodien, tad diemžēl nevararam nodrošināt kompetenta Sabiedrības pārstāvja piedalīšanos sanāksmē. Mēs ļoti vēlētos piedalīties sanāksmē par šo tēmu, un mēs būtu ļoti pateicīgi, ja par šādām tikšanām paziņotu vismaz 2 nedēļas iepriekš. Tā kā uz 20.04.2024. tikšanos nevarēsim ierasties, vēlamies Jūs rakstiski informēt par Sabiedrības viedokli jautajumā ar dzīvnieku tirdzniecības aizliegumu veikalos.

Mājdžīvnieku turēšana ir aktuāla gan vientuļiem cilvēkiem, gan ģimenēm ar bērniem. Ir zinātniski pierādīts, ka mājdžīvnieka esamība uzlabo tā saimnieku mentālo veselību un māca bērniem empātiju, iemājas parūpēties par vājāko un spēju uzņemties atbildību. Tādēļ ir skaidrs, ka mājdžīvniekus cilvēki turēs neatkarīgi no tā, vai tie būs vai nebūs pieejami veikalos.

Nemot vērā minēto, ir skaidrs, ka aizliegums tirgot dzīvniekus veikalos novestu pie tā, ka strauji palielinātos mājdžīvnieku nelegāla pavairošana un tirdzniecība. Pavairojot un tirgojot mājdžīvniekus nelegāli (t.i., neregistrētās un nekontrolētās saimniecībās), dzīvnieku vairošana un pārdošana būs pilnībā nekontrolēta, palielināsies ģenētiski slimo mājdžīvnieku skaits. Šādu dzīvnieku pircējiem nebūs iespēju vērsties pret pārdevēju ar jebkādām pretenzijām par dzīvnieka stāvokli un izcelsmi. Nemot vērā veterinārās medicīnas augstās cenas, ir skaidrs, ka daļa saimnieku nespētu par šādiem dzīvniekiem

suuda selliste loomade eest hoolitseda, loomad viiakse varjupaikadesse ja olukord halveneb kiiresti.

Lemmikloomade müümine riigiasutuste poolt kontrollitud ja litsentseeritud müügikohtades on parim viis kaitsta loomade kontrollimatu aretamise ja igasuguse väärkohlemise eest, kuni lemmikloomad jõuavad uue omaniku juurde. Ametiasutustel on õigus igal ajal kauplust külastada ja kontrollida, kas müüja täidab kõiki loomade heaolu nõudeid. Juhul kui järelevalvet teostatav asutus leiab, et kaupluses ei täideta lemmikloomaga pidamise nõudeid, on tal õigus määramata müüjale trahvi või peatada tema kauplemine. Meie arvates on see õige regulatsioon, et vältida ebaseaduslikku lemmikloomade kaubandust ja tagada lemmikloomade õiguste austamine.

Kui petitsiooni algatajad on mures loomade ostjate vastutustundetu käitumise ja varjupaikadesse sattuvate loomade pärast, siis on soovitatav lahendus sundida loomaomanikke õigusaktide abil vastutustundlikumalt käituma. Kui petitsiooni esitajad leiavad, et Eesti inimesed ei ole võimelised oma lemmikloomade eest vastutustundlikult hoolitsema, siis tuleks seadusega lemmikloomade omamine täielikult keelata või kehrestada suured trahvid loomade ebaõige pidamise eest. Probleemi lahenduseks võiks olla ka inimeste harimine sellel teemal või teavitamine lemmikloomade pidamise nõuetest.

Kokkuvõttes soovime märkida, et lemmikloomade müügi keelamine kauplustes põhjustab loomade ebaseaduslikut aretamist ja kauplemist, halvendab lemmikloomade üldist tervislikku olukorda ja ei lahenda mingil juhul loomakaitseühingute poolt töstatatud probleeme. Probleemi lahendamise vahendiks on karmistada kontrolli lemmikloomade müügikohtade üle ja suurendada lemmikloomade ostjate vastutust loomade heaolu nõuete mittetäitmise eest.

parūpēties, tie tiktu nodoti patversmēm, un situācija šajā jomā strauji pasliktinātos.

Dzīvnieku pārdošana licencētās tirdzniecības vietās, kuras kontrolē valsts iestādes, ir labākais veids, kā nodrošināties pret dzīvnieku nekontrolētu pavairošanu un jebkāda veida vardarbību pret dzīvniekiem līdz to nonākšanai jaunā īpašnieka rokās. Valsts iestādēm ir tiesības jebkurā laikā ierasties veikalā un pārbaudīt, vai pārdevējs ievēro visas dzīvnieku labturības prasības. Ja kontrolējošā iestāde uzskata, ka prasības netiek ievērotas, tā ir tiesīga piemērot pārdevējam sodu vai anulēt tirdzniecības licenci. Mūsuprāt, tas ir pareizs regulējums, kas gan novērš nelikumīgu dzīvnieku tirdzniecību, gan arī nodrošina dzīvnieku tiesību ievērošanu.

Ja Jūs uztrauc dzīvnieku pircēju bezatbildīga rīcība un dzīvnieku nonākšana patversmēs, tad ieteicamais risinājums ir ar tiesību aktiem pastiprināt dzīvnieku īpašnieku atbildību. Ja Jūs uzskatāt, ka Igaunijas iedzīvotāji nav spējīgi atbildīgi rūpēties par mājdzīvniekiem, tad ar likumu ir jāaizliedz mājdzīvnieku turēšana vispār, vai arī ir jāparedz lieli soda mēri par neatbilstošu apiešanos ar mājdzīvnieku. Tāpat risinājums varētu būt cilvēku izglītošana par dzīvnieku labturības prasībām.

Rezumējot: dzīvnieku pārdošanas veikalos aizliegums novērīs pie nelegālas mājdzīvnieku pavairošanas un tirdzniecības, pasliktinās kopējo dzīvnieku veselības stāvokli un nekādā veidā neatrisinās dzīvnieku aizsardzības biedrību konstatētās problēmas. Instruments problēmas risināšanai- stingrāk kontrolēt dzīvnieku tirdzniecības vietas un palielināt dzīvnieku pircēju atbildību par dzīvnieku uzturēšanas prasību neievērošanu

Lugupidamisega

Andris Kozlovskis
Juhatuse esimees
DEPO DIY EE OÜ